

100 aastat Kristjan ja Paul Raua sünnist

Neil päevil tähistab kogu meie maa Rakvere rajoonist võrsunud suurte meeste suurt päeva.

22. ja 23. oktoobril 1865. a. sündisid Viru-Jaagupi kihelkonnas Kirikukülas Tahu talus Raudade peres kaksikvennad Kristjan ja Paul (Paulus). Viru-Jaagupist kolis Jaan Raud oma naise ja väikeste poegadega juba järgmisel aastal Meriküla karjamõisa väljavahiks, sest Tahu tallu jäi tava kohaselt vanem vend. Merikülas möödusid tulevaste kunstnike muredud lapsepõlveaastad, siit jäid esimesed mälestused, siin tehti esimesed joonistused.

Isa Jaan oli oma aja kohta arenenud mees, kes oskas kirjutada ja muretsetes lastele juba enne kooliminekut vesivärvidki. Hella hingelaadiga ema soodustas poegade vaimsete võimete arenemist.

Poisid läksid 9-aastaselt Koeravere külakooli. Juba järgmisel aastal viidi nad Viru-Jaagupi kihelkonnakooli, kus õppisid 3 aastat. Sel ajal elasid nad emapoolse vanaema juures, kel olnud kiriku lähedal väike majake.

Edasi jätkati haridusteed Rakvere kreiskoolis (1878—1881). Innustavalt mõjus noorukitele Juhan Kunder loodusloo- ja joonistusõpetajana.

1879. a. tabas Raua perekonda raske löök: isa halgestus ja suri. Poiste onu Magnus Treublut aitas aga õel poegi edasi koolitada. Pärast kreiskooli lõpetamist siirduti Tartu gümnaasiumi. Sealt edasi läksid vendade teed juba pisut lahku, kuigi eesmärk oli ühine — saada kunstnikuks.

Kristjan ja Paul Raua kokkupuuted meie rajooniga aga ei lõppenud. Ema kolis hiljem Rakverre ja pojad peatusid kord lühemat, kord pikemat aega siinse väikelinna vaikuses. Samuti viibisid kunstnikud suviti mõnikord sugulaste talus Viru-Jaagupis.

Pikad aastakümned on teinud oma tões, kuld paigad ja mõned hooned on veel säilinud. Tahu talu asukohale Viru-Jaagupi 8-kl. Kooli juures asetatakse täna mälestuskivi. Meriküla pärnade all meenutab nurgake kiviseinast kunstnike lapsepõlvekodu. Koeravere kooli asukoht on põlluks haritud. Rakvere kreiskooli hoone seisab ümberehitatuna praeguses Kalinini tänavas nr. 40, elumajad Aia tn. 5 ja Karja tn. 2 on alles.

Alaliseks jääb aga meie rahvale Kristjan ja Paul Raua looming.